Trafi Liikenteen turvallisuusvirasto Trafiksäkerhetsverket

LAUSUNTO

Päiväys/ Datum 19.10.2017

Dnro/Dnr TRAFI/366262/03.03.01/2017

Viite/ Referens

Lakivaliokunta
Perjantai 20.10.2017 klo 09.15

LaV@eduskunta.fi

HE 103/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain ja ajokorttilain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Lakivaliokunta on kutsunut Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin asiantuntijana kuultavaksi otsikkoasiassa. Trafi kannattaa hallituksen esityksessä mainittuja tavoitteita keskittää viranomaistoimintoja yhdelle viranomaiselle sekä julkisten palvelujen digitalisoimista ja säädösten sujuvoittamista. Lausuntonaan Trafi esittää seuraavaa.

Ajokieltomenettely ja tietojärjestelmät

Hallituksen esitys on laadittu siitä lähtökohdasta, että ajokieltomenettelyyn liittyvien tietojärjestelmien perusratkaisuja ei muuteta, jolloin ajokiellon määrääminen perustuu ennen kaikkea ajoneuvoliikennerekisterin tietoihin. Trafi haluaa korostaa, että ehdotuksen mukaisesti tuomioistuimen tai syyttäjän pitäisi viipymättä ilmoittaa poliisille ratkaisusta, jonka nojalla poliisi määrää ajokiellon. Tällä hetkellä ajoneuvoliikennerekisteriin tulee tieto lainvoimaisista tuomioistuimen päätöksistä, mikä saattaa kestää muutamia kuukausia. Koska ratkaisutiedon pitää tulla välittömästi poliisin tietoon, ei hallituksen esityksessä ehdotettua menettelyä voida rakentaa Trafin tietojärjestelmien varaan. Trafiin tällä hetkellä tulevat ratkaisutiedot eivät myöskään sisällä tarkempaa tietoa ratkaisun sisällöstä, mitä poliisi tarvitsee ajokieltopäätöstä tehdessään. Trafin tietojärjestelmiin ei tällaista tietoa voida myöskään tallentaa. Ehdotetun menettelyn toimivuus edellyttää sitä, että tuomioistuimen, syyttäjän ja poliisin välille rakennetaan tarvittavat tietojärjestelmäyhteydet, jolla tarvittavien ratkaisutietojen vastaanottaminen viipymättä varmistetaan.

Hallituksen esityksen tavoitteena on digitalisointi ja säädösten sujuvoittaminen. Tästä näkökulmasta tässä yhteydessä olisi järkevää pohtia, miten tämä ajokieltomenettelyprosessi saataisiin mahdollisimman yksinkertaiseksi, automaattiseksi sekä kustannustehokkaisiin tietojärjestelmäratkaisuihin perustuvaksi. Koska Trafi ei ole toimivaltainen viranomainen seuraamusjärjestelmän osalta, tulisi ajokieltomenettelyprosessin hallinnointi rakentaa kokonaan poliisin tietojärjestelmiin. Tällöin prosessia hallinnoitaisiin nykyisen kolmen viranomaisen sijaan kahden viranomaisen välillä, mikä toisi prosessiin selkeyttä, nopeutta sekä vähentäisi kustannuksia.

Esityksen vaikutukset ja voimaantulo

Trafin näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä ehdotettu ajokieltomenettelyprosessin muutos edellyttää vielä lisäselvitystä avoinna olevien tietojärjestelmäratkaisuiden osalta. Tämän jälkeen on mahdollista arvioida kustannuksia ja aikataulua tarkemmin. Vastaavan tyyppisissä asioissa mm. aipa-hankkeeseen liittyen viranomaisjärjestelmien uudelleen määrittelyt, tehtävät muutokset sekä testaus on vienyt vähintään noin vuoden. Trafin osalta työt voitaisiin aloittaa aikaisintaan syksyllä 2018.